Instanța de fond: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. A. Costiuc)
Dosarul nr. 2r-3117/23 (2-22023563-02-2r-07092023)

D E C I Z I E

30 octombrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Dulghieru Dorin și Cotruță Iurie

examinând în ordine de recurs, recursul declarat de către ***** împotriva încheierii Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2022, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

La data de 17 februarie 2022 ***** a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei.

Prin încheierea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2022, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei, în temeiul art. 267 alin. (1) lit. f) CPC.

Solicitarea recurentului:

La data de 29 iunie 2023 (conform plicului anexat), ***** a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2022, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare.

La data de 07 septembrie 2023 cauza dată a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind Dulghieru Dorin și Cotruță Iurie.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs a indicat că, nu este de acord cu încheierea instanţei de fond de scoatere a cererii sale de chemare în judecată de pe rol, o consideră ne întemeiată şi ilegală, pasibilă de casării.

Menționează că, recurentul conform certificatului de expertiză medicală a vitalităţii din ***** este încadrat în ***** *****.

Consideră că, motivat nu s-a prezentat la şedinţa de judecată din 25.07.2022, deoarece, în interesele acestuia, a fost depusă o cerere cu privire la declinarea

competenţei, din motivul că pârâtul şi reprezentantul acestuia în referinţa lor la cererea de chemare în judecată au indicat o altă adresă de domiciliu – oraşul Chişinău.

Indică recurentul că, reieșind din faptul că deplasarea sa la instanţa din Căuşeni era mai dificilă, însă dorea personal să participe în şedinţa de judecată, pentru a prezenta şi alte probe pe caz, a solicitat ca examinarea cererii de declinare a competenţei să fie examinată în lipsa sa şi a reprezentantului.

Susține recurentul că, cererea de declinare a competenţei urma să fie examinată separat şi pronunţată o încheiere, ceea ce instanţa de fond a ignorat.

Obiectiv, partea reclamantă, nu s-a prezentat la şedinţa de judecată numai o singură dată - la 02.11.2022 şi atunci, consideră motivat, deoarece era în aşteptarea soluţiei solicitate.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul Civil a constatat cu certitudine că, încheierea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2022 a fost expediată la adresa părților la data de 15 iunie 2023, fiind contestată de către recurentul ***** la data de 29 iunie 2023.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul Civil consideră că recursul declarat de către *****, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind recursul declarat și materialele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ consideră că recursul este întemeiat şi urmează a fi admis, cu casarea încheierilor instanţei de fond şi restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanţă pentru examinare în fond, reieşind din considerentele ce succed.

Conform art. 424 alin.(1) CPC, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Potrivit prevederilor art. 426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Astfel, actele cauzei atestă că, la data de 17 februarie 2022, ***** a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

La data de 27 iunie 2023 *****, prin intermediul avocatului Guțu Teodor a

depus o cerere cu privire la declinarea competenței către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, potrivit dispozițiilor art. 43 alin. (b) CPC (f.d.35).

Totodată, la data de 22 iulie 2022 ***** a depus o cerere cu privire la examinarea în lipsa sa a cererii privind declinarea competenței. (f.d.41)

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 25 iulie 2022, ședința de judecată s-a amânat pentru data de 28 iulie 2022 ora 11:30, pe motiv că reprezentantul pârâtului ***** nu era pregătit a se expune asupra cererii privind declinarea competenței (f.d.43)

Ședința judiciară din data de 28 iulie 2022 nu a avut loc din motivul aflării judecătorului în concediu medical.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 02 noiembrie 2022, în ședința de judecată s-a prezentat reprezentantul pârâtului *****, avocatul Vulpe Alexandru, care a solicitat respingerea cererii privind declinarea competenței, iar instanța de judecată a examinat prin încheiere protocolară cererea cu privire la declinarea competenței, precum și a pus în discuție oportunitatea examinării cauzei constatând că deși reclamantul ***** prin intermediul avocatului Guțu Teodor a fost citat legal, acesta nu a asigurat prezența în cadrul ședinței de judecată.

În consecință, prin încheierea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2022, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva, în temeiul art. 267 alin. (1) lit. f) CPC.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 29 iunie 2023, ***** a contestat-o cu recurs, invocând argumentele expuse mai sus.

Instanța de recurs consideră criticile recurentului din recursul depus ca fiind întemeiate, iar încheierea primei instanțe neîntemeiată, fiind pasibilă casării, reieșind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 267 lit. f) Cod procedură civilă instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care *părţile citate legal nu s-au prezentat la şedinţa de judecată <u>după a doua citare</u> şi nici nu au solicitat examinarea cauzei în absenţa lor*.

Colegiul Civil accentuează că în vederea aplicării normei respective urmează a fi întrunite cumulativ trei condiții, prima condiție constă în faptul că părțile să fie citate în mod legal, cea de-a doua condiție prevede ca părțile să fie citate în mod repetat și să nu se prezinte, cea de-a treia condiție se referă la nedepunerea de către partea reclamantă a unei cereri de examinare a cauzei în lipsa sa.

Analizând circumstanțele particulare ale prezentei cauze se atestă că, reclamantul ***** a depus o cerere cu privire la examinarea cauzei în lipsa a chestiunii privind declinarea competenței, care urma a fi examinată la data de 25 iulie 2022, însă aceasta a fost amânată la inițiativa reprezentantului pârâtului, următoarea ședință fiind stabilită pentru data de 28 iulie 2022 ora 11:30, însă aceasta nu a avut loc, fiind contramandată examinarea cererii reclamantului *****

la data de 02 noiembrie 2022.

Colegiul civil urmează să accentueze asupra faptului că în ședința de judecată din 02 noiembrie 2022, instanța a soluționat cererea lui ***** privind declinarea competenței, cu solicitarea de a fi declinată competența în favoarea Judecătoriei Chișinău, cu toate că din conținutul acestei cereri, este evident că aceasta a fost depusă în temeiul art. 43 alin. (2) lit. b) – instanţa strămută cauza la o altă instanţă dacă cauza a fost reţinută spre judecare cu încălcarea normelor de competenţă jurisdicţională, făcând referire la domiciliul pârâtului *****.

Iar alin. (3) al art. 43 CPC, stabilește că strămutarea cauzei de la o instanţă la alta din motivele specificate la alin.(2) lit.a), b) şi c) se face în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, *în temeiul unei încheieri motivate a instanţei în care este intentat procesul*. Încheierea de strămutare a cauzei nu se supune niciunei căi de atac, dar poate determina ridicarea unui conflict negativ de competenţă.

La acest capitol urmează a se accentua faptul că în ședința de judecată instanța nu a emis o încheiere motivată cu privire la cererea lui *****, ci a soluționat problema strămutării cauzei printr-o încheiere protocolară.

Totodată, în opinia instanței de recurs, prima instanță nu a fost în drept de a scoate de pe rol cererea de chemare în judecată a lui ***** în temeiul normei prevăzute la art. 267 lit. f) CPC, dat fiind faptul că în ședința din 02 noiembrie 2022 a fost prezent reprezentantul pârâtului *****, avocatul Vulpe Alexandru, iar reclamantul ***** nu s-a prezentat în ședință, însă instanța urma să ia act de cererea acestuia de examinare în lipsă, întrucât din conținutul acesteia se atestă că reclamantul a solicitat examinarea cererii cu privire la declinarea competenței în lipsa sa, ceea ce denotă asupra inaplicabilității dispozițiilor enunțate de către instanța de judecată, nemaivorbind de faptul că reprezentantul pârâtului a fost prezent în ședință, or, instanța de recurs reiterează că prevederile art. 267 lit. f) CPC, presupun întrunirea cumulativă a trei condiții: *părţile să fie citate în mod legal, părţile să fie citate în mod repetat şi să nu se prezinte, nedepunerea de către partea reclamantă a unei cereri de examinare a cauzei în lipsa sa*.

Prin urmare, instanța de recurs reține că legiuitorul prin instituirea normei prevăzute de art. 267 lit. f) din CPC a urmărit în principal eliberarea instanțelor de judecarea unor cauze pentru care reclamantul nu mai posedă un interes actual, respectiv, pentru sancționarea reclamanților lipsiți de diligența și seriozitatea necesară inițierii și susținerii unui proces judiciar și nu în cazul din speță, or, după cum denotă materialele cauzei, litigiul este pus pe rolul instanțelor din februarie 2022; anterior reclamantul-recurent a depus o serie de cereri, prin care a solicitat examinarea cauzei în ordine generală, a depus o cerere cu privire la declinarea competenței, iar pentru chestiunea privind declinarea competenței a solicitat examinarea cererii în lipsă, ceea ce conduce la ideea că reclamantul are un interes actual în prezenta cauză.

Respectiv, Colegiul civil reține ca neîntemeiată concluzia instanței de fond cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Prin urmare, Colegiul civil, concluzionează asupra faptului că instanţa de fond, la emiterea încheierii din 02 noiembrie 2022 nu a elucidat suficient de obiectiv toate circumstanţele litigiului, nu a ținut cont de rolul instanței în vederea asigurării exercitării unor drepturi constante și corecte aplicate în egalitate față de părți, fapt ce impune de regulă soluționarea litigiului prin prisma principiilor contradictoriale, menite să asigure un echilibru între interesele părților și raporturile juridice în materie, instanța de recurs conchide că o eventuală hotărâre soldată cu neexaminarea fondului cauzei, axată pe criterii formale de blanchetă, faptul dat ar veni să afecteze esențial dreptul reclamantului la un proces echitabil prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei civile.

Instanța de recurs consideră că nu este în spiritul normei prevăzute de art. 267 lit. f) din CPC scoaterea automată a cererii de pe rol în cazul în care în ședința de judecată din 02 noiembrie 2022 s-a desfășurat în prezența reprezentantului pârâtului, iar reclamantul nu a putut asigura prezența, motivând acest fapt din motive de sănătate, însă la caz a fost depusă o cerere de examinare în lipsă.

Or, la aplicarea unei norme juridice concrete instanța este obligată să respectare atît litera legii cît și a spiritului normei (rațiunea și scopul urmărit de legiutor).

Respectiv, Colegiul civil reține ca greșită concluzia instanței de fond cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depuse de către recurentul-reclamant *****.

Așadar, luînd în consideraţie circumstanţele speţei şi anume statuând cu certitudine faptul că instanţa de fond a aplicat eronat normele procedurale la adoptarea încheierii de scoatere a cererii de pe rol, Colegiul civil ajunge la concluzia că în astfel de circumstanţe scoaterea cererii de pe rol va avea drept consecinţă o posibilă îngrădire a accesului liber la justiţie pentru reclamant.

La caz, instanța de fond nu a ținut cont de crearea pericolului de eventuală îngrădire a reclamantului la dreptul său de acces la justiție, garantat prin prisma principiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova dar și Convenției cu privire la Drepturile și Libertățile Fundamentale ale Omului. În context Colegiul amintește că art. 6 § 1 din Convenţia Europeana a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanţă cu orice contestaţie referitoare la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil.

Prin urmare, erorile instanţei de fond de ordin procedural în ordine de recurs nu pot fi corectate. Din aceste motive şi avînd în vedere că erorile judiciare nu pot fi corectate de instanţa de recurs şi că normele de drept procedural au fost aplicate eronat de instanţa de fond, Colegiul civil consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral încheierea contestată cu restituirea cauzei spre judecare în fond în

aceiași instanță, acelaşi complet de judecată.

În conformitate cu art. art. 427 lit. b), 428 CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 02 noiembrie 2022, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui ***** cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei, spre rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată pentru examinarea cauzei în fond.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii: Dulghieru Dorin

Cotruță Iurie